

Torgglerju. Tudi v akademiskem društvu „Triglav“ je bil delaven in vežbal in ravnal je pevce pri velikem koncertu, katerega je društvo priredilo v Celju. V Gradcu je uglasbil lepo slovensko balado: „Trije vojaški“ za bariton solo s spremljevanjem glasovirja, „Triglavska koračnica“ (Novi akordi, I., št. 6.) in priljubljeni četverospjev: „Imel sem ljubi dve...“ (L. Habetov: Novi akordi, II., št. 3.). V „Novih akordih“ (I., št. 5.) je tiskana tudi njegova himna za mešani zbor in orglje.

Večje delo, ki ga je za svojega bivanja v Gradcu napisal, je balet ali enodejanska pantomina „Možiček“ (Hampelmännchen), s katerim je dosegel lep uspeh. Že v tistem času se je predstavljaj „Možiček“ v Gradcu sedemkrat. Dvakrat so ga uprizorili v mestnem gledališču povodom dobrodelne akademije, katero so priredili graški aristokratje pod vodstvom pokojnega grofa Adalberta Kottulinskega. Ko je l. 1901. izdal L. Schwentner klavirski izvleček: „Možiček“, ga je ocenil dr. E. L. v „Dom in Svetu“¹; med drugim pravi: „Glasba je pa zelo izrazita. Za predigro sledi sedem prizorov. Klavir spremlja vsako kretanje kot glasbeni tolmač molčečih igravcev. Glasba nam pove, o čemer usta molče. Pantomina je do umetne operete pač le v tem razmerju kakor silhueta do oljnate slike, a daje spretnemu igravcu na klavirju priložnost, da pokaže svojo spretnost, občinstvu pa, da ga bolje razume.“ Kasneje so „Možička“ uprizorili v Mariboru, Ljubljani, Novem mestu, Celovcu (dvakrat), a dne 29. decembra 1906 zopet v Gradcu v kazini državnih uradnikov. Takrat je skladatelj sam šel v Gradec, sam bil pri zadnjih poizkušnjah in sam dirigiral lepi orkester. Predstava je sijajno uspela, skladatelj je bil burno pozdravljen, a društvo se mu je zelo laskavo zahvalilo, omenivši med drugim: „Die Aufführung des „Hampelmännchens“ wird dem Kasino stets unvergeßlich bleiben und bildet ein Ehrenblatt in der Geschichte unseres Ver-

eines.“ Dne 12. decembra l. 1908. so uprizorili „Možička“ pa v Olomucu.

L. 1904. je dovršil Josip Ipavec svoje medicinske studije v Gradcu in bil dne 15. marca promoviran za doktorja zdravilstva. Kot doktor se je dal aktivirati in je služil l. 1904. in 1905. v vojaški bolnišnici na Dunaju. Največ ga je ljubezen do glasbe vlekla na Dunaj; hotel se je v glasbi izpopolniti in se je v svojih prostih urah učil instrumentacije pri kapelniku jubilejskega gledališča (Volksoper), Aleksandru Zemlinskem. Tudi je pridno pisal. Mimogrede omenjam dve njegovi pesmi za visoki glas s spremljevanjem glasovirja: „Lied im Volkston“ in „Zingara“, kateri je pela operna pevka Lucija Weidt na Dunaju.

V avgustu l. 1905. je prišel dr. Josip Ipavec kot vojaški zdravnik v Zagreb in ostal tam do spomladi 1907. Vojaška suknja njegovi muzikalni naravi ni ugajala, zato je pustil vojaški stan, tembolj ker je njegov oče že obolež, in se je naselil v Šent Jurju kot zdravnik, da tako nadaljuje vrsto zdravnikov Ipavcev v svojem rodnem kraju.

Ni dolgo, kar je dovršil opereto, katero je že dolgo delal. Besede mu je napisala znana pisateljica Mara Čop-Berksova. Upam, da bode to njegovo najnovejše muzikalno delo uspelo, ker je pisano povsem v modernem duhu in je glasba res lepa. Njegov oče, že težko bolan, si je dal večkrat okna v zgornji sobi odpreti in sin mu je moral spodaj igrati opereto. Poznal je že točke, katere so mu posebno ugajale. Žalibog, da ni dočakal, da bi to opereto tudi v gledališču poslušal in užival glasbene uspehe svojega sina, katerega je zelo ljubil.

* * *

Dovršil sem te črtice o Ipavcih. Mislim, da sem povedal marsikaj, kar dosedaj ni bilo znanega, a kar bode morda danes ali jutri služilo muzikalnemu zgodovinarju in kritiku za boljše razumevanje naših slavnih skladateljev Ipavcev in sploh za razvitek slovenske pesmi.

¹ L. 1901., str. 190.

PAZAR V KOTORU